No. 1657 Zaterdag 2 October 1915. 32ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— met vooruitbetaling.

BUREAU VAN DIT BLAD
Waterkant No 4, Overzijde.
DRUKKER. B. L. BOGAERS.

Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f. 0.50; voor elken regel meer 7½ cts.

DE OORLOG.

Veranderd is de toestand van de week niet, maar toch is er genoeg gebeurd om een geheel ander verloop te verwachten dan over het algemeen voorzien kon worden.

De hoofdaandacht wordt plotseling opgevorderd voor het Westerfront. Terwijl in het Oosten de Russen zeer veel te doen geven aan de Duitschers, hebben eindelijk de Verbondenen in het Westen kans gezien een poging tot doorbreken te wagen. En het is hun gedeeltelijk gelukt ook.

Trouw werd de taktiek van French en Joffre gevolgd om steeds den vijand over de geheele linie tegelijk aan te vallen. Zijn krachten moeten dan verdeeld blijven en kunnen zich niet samentrekken op een enkel punt.

De Engelsche vloot begon Westen de te bombardeeren, de Belg langs de Yser te spoken, de Engelschman in den Zuid-Westhoek van België zijn geschut te laten spelen. De Verbonden Franschen en Engelschen deden in den driehoek van Souchez–Arras-Lille, stoute aanvallen op de loopgraven der Duitschers en veroverden eindelijk na maanden van strijd het geheele Laybrinth. Het gelukte hun de gevechtslinie meer Oostwaartstot aan Lille te verleggen en Loos, vlak onder Lille gelegen, in te nemen. Zwaar werd daar gevochten, zeer mooie voordeeltjes werden er behaald, maar dat alles was slechts voorpostengevecht; de eigenlijke groote strijd had elders plaats.

Tusschen de Suippes en de Aisne, een terrein insluitend dat geheel en al begrensd wordt door het Argonnerwoud, hebben de Franschen een uitval gedaan, welke wonderwel gelukt is Over een breedte van 25 K. M. zijn ze van 1—4 K M. op een door Duitschers bezette vlakte voor uitgedrongen, en hebben dat gewonnen terrein nu al een week in hun bezit kunnen behouden.

Dat is en blijft een groote overwinning en kan beschouwd worden als een voortzetting der victorie bij de Marne behaald in Mei ll. Daarom is het succes der Franschen op dit oogenblik van dubbele beteekenis.

Drie, vier maanden lang werd op de Woeuvre–vlakte, in het Priesterbosch en het Argonnerwoud het hevigst gestreden; en eindelijk is nu die strijd beslist ten gunste der Franschen. Aan dooden, gewonden en gevangenen verloren de Duitschers 150.000 man

We mogen redelijkerwijze veronderstellen, dat de Franschen, eenmaal doorgebroken, nu ook wel verder zullen komen. Zij zijn reeds genaderd tot de tweede verdedigingslijn der Duitschers. Dat wil dus zeggen, dat de groote, met zorg voorbereide verschansingen genomen werden en de Duitschers thans onbeschermd komen te staan tegenover de Franschen, die zich met hun verdedigingswerken dekken.

Wil deze overwinning beslissend zijn, dan moet de geheele Oosthoek van Duitschers gezuiverd worden, maar zoo ver zijn de Franschen nog niet.

Waar ze nog niet zijn, kunnen ze komen, ze hebben den goeden weg al ingeslagen.

Afwachten is dus ook deze week weer de boodschap. Maar juist, omdat de winter op handen is, verwachten we wel, dat men aan weerszijden haast zal maken.

Over een paar weken weten we meer. Dat durfden we een maand geleden nog niet zeggen. We weten nu al, dat de Oostenrijksche Gezant DUMBA door Weenen uit Washington zal worden teruggeroepen, wat een nieuwe concessie van de Teutonen aan N. Amerika beteekent.

We weten ook, dat de Balkanquaestie nog lang niet is opgelost en Bulgarije zich maar niet uitspreekt.

Wat dat daar geven moet, weet niemand, het blijft een gehaspel zonder end. De regeerende Vorsten hebben krachtens hun familierelatie met den Duitschen Keizer over het algemeen andere sympathiëen dan de volksvertegenwoordiging en het ministerie.

Een schrijven van Z. H. den Paus.

De Heilige Vader heeft tot het Zwitsersche Episcopaat een schrijven gericht, dat luidt als volgt:

Eerwaardige Broeders, Groet en Apostolischen Zegen:

Door uw eerbiedig schrijven, dat gij kort na uw bisschopsconferentie tot Ons hebt gericht, wordt Onze opmerkzaamheid gevestigd op het schouwspel, waarvan Wij met groote moeite nauwelijks enkele oogenblikken de gedachte kunnen afwenden. Wij nemen deel in den kommer der bedroefden; om hunnentwil worden Wij door zorgen gedrukt en zijn Wij met werk overladen, om hunnentwll beklemmen Ons dag en nacht beangstigde vragen. Wat de barmhartigheid kan ingeven en wat de omstandigheden mede brengen tot herstel van den vrede en tot leniging der oorlogsnooden, beproeven Wij, gelijk u bekend is, boven alles vertrouwend op Hem, die steeds goede bedoelingen steunt.

Eerwaardige Broeders, bij al dit wapengekletter hebben Wij vaak en met liefde Onze gedachte gewend tot het Zwitsersche volk, en met u begrijpen en gevoelen Wij, wat de Zwitsers voor de weldaad van den vrede vóór alles te danken hebben aan God en aan het beleid van hun regeering. Hetgeen gij Ons schrijft, n.l. dat gij met groote vreugde hebt opgemerkt, dat het burgerlijk bestuur van uwe republiek Ons ter zijde staat in Onzen rusteloozen ijver en het streven, om te arbeiden voor het heil dergenen, die lijden. En dat gij levendig wenscht, dat zulk een heilzame wederkeerige samenwerking van dag tot dag worde bevorderd, bewijst Ons duidelijk, hoezeer bij u, Eerwaardige Broeders, en bij uw medeburgers, die volgens door Ons verstrekte raadgevingen en 't initiatief Onzer vaderlijke voorzorgen werken, en hoe hoog en van welke beteekenis bij de Zwitsers de menschlievendheid is. Het verheugt Ons u te kunnen verzekeren, dat uw tevredenheid en uw wenschen ook de Onze zijn.

En terwijl Wij naar verdienste uwe gevoelens van eerbied jegens Ons en de doorluchtige mannen, die uw land regeeren, prijzen, verleenen Wij u, Eerwaardige Broeders, en aan de u toevertrouwde geestelijkheid en geloovigen, als onderpand der goddelijke genade van ganscher harte den Apostolischen Zegen.

Gegeven te Rome bij St. Pieter, den 17en Augustus 1915.

(g. BENEDICTUS XV)

De Nederlandsche Gezant bij den Paus.

ROME, 19 Aug. (Van „De Tijd" correspondent).

Hedenmorgen had met groot ceremoniëel ten Vaticane de ontvangst plaats van Z.Ex. mr. Regout, tijdelijk gezant bij den H. Stoel, ter overhandiging van zijn geloofsbrieven.

Aan de trappen van het San Damasoplein werd de gezant opgewacht door twee bussolanti in uniform, die hem naar boven geleidden, waar Z. Excelentie werd ontvangen door Mgr. den pauselijken majordomus.

Bij het doorschrijden der verschillende vertrekken, welke naar de troonzaal geleiden, werd den gezant de militaire eer bewezen door de leden der gewapende pauselijke korpsen, die aldaar in klein gala–uniform zijn komst afwachtten.

In de statige troonzaal begroette Z. H. Paus Benedictus XV, omringd door de leden der pauselijke hofhouding, welke door de kleuren der geestelijke gewaden en de uniform der edelwacht, een schitterend schouwspel bood, met souvereine minzaamheid den vertegenwoordiger der Nederlandsche Regeering.

Deze drukte in de Fransche taal zijn erkentelijkheid uit voor de hooge ontvangst, hem te beurt gevallen bij de inneming van den post, waartoe hij door het vertrouwen van H. M. de Koningin der Nederlanden was geroepen. Zijne Excelentie herinnerde daarbij aan de edele pogingen van den Vader der Christenheid in het belang der verzachting van den oorlog en het verkrijgen van den vrede, naar welken ook door Nederland vurig wordt uitgezien.

Z. H. de Paus memoreerde in zijn antwoord de bemoeiingen, waardoor Nederland zich steeds onder leiding zijner edele Koningin heeft onderscheiden in het trachten naar rust en welvaart onder de volkeren, die daartoe op de vredesconferentie beraadslaagden. In 't bijzonder sprak Z. H. de hoop uit, dat de opdracht aan den Nederlandschen gezant verstrekt, niet weinig zou bijdragen tot het bespoedigen van den vrede, waar de natiën smachtend naar verlangen.

Na de wisseling dezer korte toespraken noodigde de Paus den gezant uit in zijn particuliere vertrekken, en geleidde hem naar de pauselijke bibliotheek. Aldaar had tusschen beiden een onderhoud van ongeveer een kwartier plaats, waarover uit den aard der zaak niets kan worden medegedeeld.

Ruim een half uur nadien bracht mr. Regout een bezoek bij Z. Em. Kardinaal Gasparri, pauselijk Staatsecretaris, waarbij hij telkens werd omringd door hetzelfde ceremoniëel geleide.

Evenals onlangs bij gelegenheid der ontvangst van de Engelsche en Belgische gezanten, Sir Howard en mr. Van den Heuvel, die beide katholiek zijn, begaf zich mr. Regout ten slotte langs de scala regia naar de bazillek van St. Pieter, waar hij ontvangen werd door een lid van het kapittel, die hem wijwater reikte en naar het graf van den H. Petrus geleidde, alwaar hij eenigen tijd in gebed doorbracht.

Aan de Isonzo.

De bijzondere correspondent van de „Tel." schrijft uit Odine:

De groote veldslag aan de Isonzo ontwikkelt zich gestadig, wordt steeds heviger, hardnekkiger, bloediger. Van Plawa tot Monfalcone, langs de rivier, die nu eens donkergeel troebel, dan weer kristalhelder, tusschen de rotsen aan weerszijden doorglijdt, duren sinds weken eindelooze artillerieduellen en wilde infanteriebotsingen voort. Eindelijk doen de Oostenrijksche troepen, in 't bijzonder de Slaven en Hongaren, zich van hun beste zijde kennen, maar de Italianen verdubbelen hun pogingen en de doodsverachting, waarmee zij strijden, doen ons denken aan de legendarische ondernemingen van hun Garibaldi. De communiqué's van beide legers, die zich hier met elkander meten, stemmen daarin overeen, dat deze slag als een der hevigste veldslagen, die in de laatste maanden Europa teisteren, beschouwd wordt.

Wij leven hier in een voortdurende zenuwachtige spanning: het kanongebulder dag in dag uit, zelfs op grooten afstand, wordt op den duur een ware marteling. In de Dolomiten (Karstplateau) hebben zich natuurlijkerwijze de talrijkste en beste Oostenrijksche troepen geconcentreerd: hun artillerie werpt een enorme massa granaten op de Italiaansche posities en als de wind in onze richting waait, is het zelfs mogelijk de Oostenrijksche artillerie van de Italiaansche te onderscheiden.

Hoewel het front uitgestrekt is en men gelijktijdig met dezelfde hevigheid, met denzelfden bovenmenschelijken moed bij den Monte Nero, op het Karstplateau, bij Monte San Michele (reeds door de Italianen veroverd), Podgora, Doberdo, Monte Babotino en Monte Santo, strijdt, is er toch maar één punt, waarop zich aller verwachting concentreert: Goerz! De eerste belangrijke stad van „Italia irredenta," waarvan de burgers sinds jaren hun Italiaansche nationaliteit tegen de methodische slavisatie der Oostenrijksche regeering verdedigen, zal weldra in het bezit van de Italianen komen.

Om deze stad, of liever dit uitgestrekte systeem van verdedigingswerken, dat algemeen als de sleutel van Triëst beschouwd wordt, zijn stroomen bloeds vergoten op de naakte kalkhellingen van de heuvels van Podgora. De naam van die tragische plaats zal in de geschiedenis blijven en later herinneringen van danteske verschrikking oproepen. Vier weken lang hebben daar Italianen en Oostenrijkers elkaar onophoudelijk en op betrekkelijk korten afstand gebombardeerd, daar hebben de bersaglieri getoond, dat er met de bajonet in onze dagen nog goed werk kan worden verricht. Meter voor meter werd daar aan de Oostenrijkers een formidabele positie ontrukt. Nu is die heuvelreeks een groot kerkhof, de loopgraven van gewapend beton, hebben opgehouden te bestaan, zijn vergruisd door het hevige bombardement en de Oostenrijksche infanterie — of liever Hongaarsche Honved — die de stelling zoo lang kordaat verdedigde, is schrikbarend geslonken en gedemoraliseerd. Van het aan de overzijde der rivier gelegen Goerz, probeeren de Oostenrijkers met onophoudelijke tegenaanvallen het verloren terrein te herwinnen en van den Monte Sabotino slingert hun artillerie haar shrapnells. Maar telkens en telkens weer wordt de vijand teruggedreven: de dappere Italiaansche bataljons weten van geen wijken. De stelling zal alleen dàn weer ontruimd worden, wanneer de troepen van Victor Emanuel naar Goerz optrekken.... De verovering van Podgora en den Monte San Michele is het begin van het eind.

De Italiaansche legerkorpsen zijn zonder één aarzeling, met de wiskunstige zekerheid, dat de overwinning behaald moest worden, naar de Isonzo–linie opgetrokken. Bij het begin van de campagne waren alle hoogten in het bezit der Oostenrijkers en alle hoogten van soliede en versterkte loopgraven voorzien, vormden zoovele formidabele forten, die veroverd moesten worden. De groengrijze rijen waren echter niet te stuiten, liepen kalm tegen het moordend vuur in, schenen artillerie en machinegeweren eenvoudig te negeeren: hun strijdkreet „Savoia!" moet geklonken hebben als het „Ave Caesar, morituri te salutant....." hunner voorvaderen.

* * *

De wegen die van Udine naar Cormons (over de vroegere politieke grens) en van Cormons naar Podgora leiden, bieden op het oogenblik een levendig schouwspel. Ammunitie–convooien, op weg naar hun bestemming, lange colonnes krijgsgevangenen, meest vermagerde, uitgeputte stakkers, gewonden, die naar de veldhospitalen vervoerd worden, versche troepen, die hun kameraden gaan aflossen, trekken af en aan en vullen met krijgsgedruisch de andere zoo stille melancholieke landouwen van Friaul (het antieke Forum Julii). Cormons is de eenige plaats dicht bij het front, waar het kanongebulder niet zoo verdoovend en zenuwschokkend op ons inwerkt.

Daar komt men eindelijk wat tot rust en is het mogelijk met relatieve kalmte zijn indrukken te verzamelen. Ook omdat Cormons niet zoo'n wanhopig, angstig aanzicht heeft als de dorpen, waar de tijd tegen de spionnen en de Oostenrijksche granaten den dood zaaiden. Cormons ziet er bijna vroolijk uit: z'n nette huisjes en witte „trattorie", waar men de lichte Friulaansche wijnen schenkt, de lieve omgeving van het stadje van golvende heuvels, die zich vredig in de Judrio spiegelen, zouden ons den oorlog bijna doen vergeten, wanneer de kanonnen niet hun titanenstemmen deden hooren, die de ruiten van de huizen doen rammelen. Het leven in 't provinciestadje gaat zijn gangetje van altijd: een groot gedeelte van de bevolking is gedurende de invasie rustig gebleven, wel wetende, dat hun verlossing nabij was en er niets te vreezen viel.

Alleen het Slavische element heeft het beter geacht zich te verbergen om spionnagediensten te verrichten. Alle dorpen tusschen Cormons en de Isonzo (Capriva, Morsa, Lucinico) werden door de militaire autoriteiten ontruimd, omdat het spionnagenesten waren. De Oostenrijkers moeten er een kolossale organisatie op na houden, welke natuurlijk door de energieke maatregelen van de Italiaansche autoriteiten nu vernietigd is.

Eigenaardig is, dat de Oostenrijkers er zelden in slagen krijgsgevangenen te maken: de laatste lijsten door het Roode Kruis te Genève opgemaakt, zijn er om te bewijzen, dat het aantal Italianen, krijgsgevangen in Oostenrijk (voornamelijk in de stad Laibach geconcentreerd) onder het duizendtal blijft, terwijl die zelfde lijsten (welke dienen moeten om de resp. familieleden der gevangenen in beide landen in de gelegenheid te stellen met dezen te correspondeeren) de officieele Italiaansche opgaven van 20.000 Oostenrijksche krijgsgevangenen tot op den 30en Juni l. l. bevestigen.

De Oostenrijksche verliezen aan dooden en gewonden moeten ook enorm zijn: de lichte talrijke Italiaansche veldkanonnen — van het Fransche type 75 — slingeren een ongelooflijk aantal bommen in de vijandelijke gelederen en zijn bijna te vergelijken met groote machine–geweren.

Vooral bij Podgora en ook op de Monte Calvario — waar de Oostenrijkers hun voorzichtige defensieve taktiek niet meer konden toepassen en met dozijnen tegenaanvallen bijna zonder dekking de verloren posities poogden te herwinnen — was 't den Italianen mogelijk, met hun gemakkelijk te transporteeren veldbatterijen vreeselijke verwoestingen in de vijandelijke gelederen aan te richten. Hoe juist die batterijen door hun kanonniers bediend werden, bewijzen de massa's vormlooze lijken in sommige ravijnen en diepe groeven, waaraan de Dolomieten zoo rijk zijn, na de bestorming van de diverse stellingen, door de Italianen gevonden. Tot nog toe moeten de Oostenrijkers ongeveer 80.000 man verloren hebben en aartshertog Eugenius, die de operaties tegen Italië leidt, heeft dan ook, volgens mededeelingen van krijgsgevangen officieren, 100.000 man versterking ijlings aangevraagd.

Voor het eerst hebben de Oostenrijkers aan de Isonzo van stikgasbommen gebruik gemaakt. Ofschoon de Italianen dit voorzien hadden en er ook voldoende maskers uitgedeeld waren, heeft dit unfaire strijdmiddel toch enkele slachtoffers kunnen maken, daar de soldaten er weinig lust in schijnen te hebben, hun maskers te gebruiken.

Ik heb reeds geschreven van de moeilijkheden, die de Italianen bij hun opmarsch ondervinden: men kan er zeker van zijn, dat die waarmede de Franschen benoorden Atrecht — waar ze ondanks hevige gevechten en groote verliezen oogenschijnlijk maar weinig vorderingen maken — te kampen hebben, niet zoo groot zijn. Bij Podgora b. v. hebben 3 compagnieën genietroepen nachten achtereen gewerkt om een rots te ondermijnen waar een paar Oostenrijksche batterijen verdekt opgesteld

het den Italianen erg lastig maakten. In drie punten werden massa's gelatine neergelegd, welke men daarna, op grooten afstand tot springen bracht. De geheele rots met zijn batterijen zakte met een doffen slag als een zandhoop ineen en... de Italianen waren weer een stapje verder.

Het terrein was dan ook maar al te gunstig voor de Oostenrijkers: hun loopgraafsystemen vormden ware overdekte wandelgalerijen en dat ze zich daar veilig dachten, bewijst de lustige „Wiener Musik, die 's avonds uit hun stellingen opklonk. Merkwaardig genoeg hielden zich de „Mandoline-spelers" doodstil.... Ik zal trachten den lezers een idée te geven van de aanvalstaktiek der Italianen, zooals mij die door een gewonden bersaglieri-luitenant verklaard werd.

Natuurlijk werd geen enkele positie bij Podgora, noch bij San Michele of op het Karstplateau bij den eersten aanval genomen. Men rende vooruit, werd teruggedreven, hernieuwde den stormaanval tot het doel bereikt was. Vóór de infanterie-actie werden de vijandelijke loopgraven door de zware artillerie hevig gebombardeerd. De stevige cementwerken der Oostenrijkers werden zoodoende tot gruis geschoten en iedere granaat die de cementwerken moest beuken, ging vergezeld van een kroon van kartetsen, die de rest van de vijandelijke troepen uit hun loopgraven jaagden. Toen eindelijk die loopgraven zóó bewerkt waren dat ze niet meer gehouden konden worden en de prikkeldraadversperringen vernietigd, trokken de patrouilles uit, die met nijptangen de draden der electrische geleidingen doorsneden en de palen enz. van die installatie met dynamiet moesten laten springen. Deze patrouilles gingen meestal een zekeren dood te gemoet doch steeds waren er dapperen te over, die het waagstuk wilden ondernemen. Weinigen keerden er van hun nachtelijke expedities terug.

Eindelijk kon dan, bij het aanbreken van den dag, de infanterie, onder dekking van een nieuw bombardement, den bajonet-aanval beginnen. Mijn brave bersaglieri-luitenant, een levendige Napolitaan, liet zich hier door zijn vreeselijke herinneringen meesleepen en zijn verhaal klonk fantastisch. Doch z'n enthousiasme was zóó oprecht, dat ik niet aan z'n woorden twijfelen kon. Hij had de bestorming van den Monte Calvario bijgewoond en vertelde, dat het gevecht, corps-à-corps, in het bleeke morgenlicht iets bovennatuurlijks had. Op het slagveld, na de verschrikkelijke bestijging van den berg, bezaaid met stukken lood en ijzer en rookende puinhoopen, worstelden mannen in eengekronkeld als wilde dieren. De geweren had men weggeworpen en de woedende mêlée nam het karakter van een straatgevecht aan, messen en bajonetten waren de eenige wapenen. Van verre en van nabij hoorde men in de valleien de kanonnen daveren en daartusschen de smartkreten van duizenden die om hulp riepen.

Ingezonden stukken.

Iets over Papiamentu en zijn schrijfwijze.

Een der leden van de 1ste of 2de Kamer deed dit jaar de vraag „of het wel wenschelijk was 't Papiamentu zóó te verwaarloozen, als het tot nu toe het geval was geweest."

Ziedaar, ook ten opzichte van het onderwijs een heel verstandige vraag.

Als mij deze vraag gedaan werd, zou ik dadelijk zonder eenige quaestie antwoorden: „Heelemaal niet wenschelijk," en wel op de volgende gronden.

De kinderen in de buitendistricten, zoowel te Bonaire, Curaçao als Aruba, (voor zoo ver ze naar school gaan) — ontvangen gewoonlijk tot hun 12de à 13de jaar onderwijs.

Wanneer deze kinderen van school gaan, dan kennen ze op zijn hoogst een klein beetje Hollandsch — misschien nog niet voldoende om een briefje te schrijven in onsamenhangende zinnetjes, van Hollandsch spreken is gewoonlijk geen sprake en hun Papiamentu, dat ze van huis uit meegenomen hebben, hebben ze ook niet geleerd, hebben den indruk gekregen, dat Papiamentu eigenlijk geen taal is, iets dat ze maar moesten afleeren en dit is toch de taal en in de meeste gevallen de eenige taal, die ze tot hun dood blijven spreken.

't Gaat daarmede, zooals een stadszendeling in Brussel beweerde van de Vlaamsch sprekende kinderen, die naar scholen gaan waar in 't Fransch onderwijs gegeven wordt: gaan ze met hun 12de of 13de jaar van school, dan kennen ze geen Vlaamsch en geen Fransch en ook van het andere onderricht is meer dan de helft verloren gegaan en zoo ontstaat er een groote achterstand in 't onderwijs.

Zoo is het ook met het gros van de kinderen hier. Ze kennen geen Papiamentu en geen Hollandsch en ook van het andere onderwijs gaat veel verloren, omdat ze langen tijd de taal, waarin het onderwijs gegeven wordt, niet begrijpen.

Schertsend zeide eens een onderwijzer hier op Aruba: 't is toch eigenaardig, de kinderen spreken Papiamentu, leeren Hollandsch en als ze van school gaan, spreken ze Spaansch.

Staat men op 't standpunt, dat Papiamentu een taal is, die maar zoo gauw mogelijk moet worden uitgeroeid, dan zal men het niet erg vinden, dat ze geen Papiamentu kennen, maar men moet bedenken, dat dit „uitroeien" niet zoo gemakkelijk gaat. Een taal heeft een taai leven. Let eens op Malta, waar de Engelschen met al hun moeite en gesteund door de macht van een wereldtaal, 't volk geen Engelsch hebben kunnen leeren.

Een feit is het en blijft het, dat de overgroote meerderheid van de bevolking hier nooit geen andere taal kent en zal kennen dan Papiamentu en dat dit nog wel eenige generaties zal doorgaan.

En die taal nu, waarin de meesten zich heel hun leven bewegen, hun dierbaarste belangen in bespreken, kennen ze eenvoudig niet bewust. En niet alleen dat dit 't geval is met wat men het volk noemt — neen — ook onder de eerste families komt het vrij vaak voor, dat men ook daar tot aan zijn dood eigenlijk ook maar één taal spreekt en die taal is Papiamentu.

Men kent wel wat Hollandsch, Spaansch of Engelsch, maar het zijn er maar weinigen die een van die talen volkomen kennen.

Toch is vrijwel de algemeene meening: de Curaçaönaar is polyglot.

Nu, een zekere handigheid een vreemde taal vrij spoedig te spreken (nood leert bidden) bezit hij wel, maar in veel meer gevallen, dan men dat zou denken, blijft Papiamentu toch het werkelijke voertuig voor hun spreken en denken.

En ook deze taal, al spreekt men ze en voelt men ze volkomen, kent men niet „bewust" (natuurlijk de uitzonderingen niet te na gesproken).

In mijn gesprekken met Papiamentu sprekende West-Indiërs van verschillende stand en ontwikkeling over Papiamentu, bemerkte ik, dat dit wel de meest voorkomende en vaststaande meeningen zijn, die men over Papiamentu heeft.

Ze zeggen: Papiamentu is geen taal* (officieel is dit uitgesproken door den WelEd. Heer A. Jesurun in het tweede jaarlijksch verslag van het G. T. L. en V. G. blz. 102) en dan kijkt men u met oogen aan, waaruit verbazing spreekt over uw domheid, als men soms zoo idioot mocht zijn te denken, dat het wèl een taal is.

Papiamentu e n' t' un lenga, bo sa! En dan komt men in een wanhopig gesprek over de quaestie, wat eigenlijk 't begrip „taal" is.

De meesten hebben dan een dogmatisch zinnetje uit de een of andere grammatica van buiten geleerd en omdat dit nu niet heelemaal van toepassing is op Papiamentu, komen ze tot de conclusie: Papiamentu — e n' t' un lenga, bo sa! en dat „bo sa" moet er bij, want daarin zit de wijsheid.

De vraag wordt niet gedaan of Papiamentu een al- of niet ontwikkelde taal is — (ofschoon hij veel ontwikkelder is, dan menig West-Indiër denkt)— maar of het een taal is of niet.

Nu, als een zekere groep van menschen, in bepaalde gearticuleerde klanken, hun leven lang hun hoogste belangen bespreken, wie kan dan nog zoo oliedom zijn te zeggen, **dat dit geen taal is.**

Wanneer men een definitie moet geven van wat een „volk" is, dan zou ook iemand kunnen zeggen, omdat een nog onontwikkeld volk geen 1ste of 2de kamer heeft, geen wetten tegen dierenmishandeling, geen dwangwetten voor suffragettes, geen wetten tegen te lange hoedspelden etc. etc. zoo'n groep van menschen is geen volk.

De vraag is niet op welk een trap van beschaving of degeneratie staat een volk, maar wat men redelijkerwijze mag verstaan onder 't begrip „volk." En iemand, die genoegzame ontwikkeling en bewustheid heeft — kan de juiste formule geven.

En zoo is ook wanneer men een goede en welbewuste voorstelling heeft van 't begrip „taal" — Papiamentu, buiten alle kijf een taal — even goed als welke andere ook.

Hun bedoeling met „Papiamentu is geen taal" zal wel deze zijn, zooals men zegt van een paard, dat half blind is, kreupel aan twee pooten en zich met moeite voortsleept — „dat is geen paard." —

Nu, spreken zij zulk een oordeel over hun taal uit, dan noem ik dat in de eerste plaats ondankbaar, want in die taal toch hebben zij voor het eerst den moedernaam leeren uitspreken en in die taal hebben zij de liefkozende woorden van hun moeder voor het eerst gehoord en groot geworden zijnde, als ze de hulp van hun moeder noodig hebben, en ziek en misselijk in huis komen, dan laten ze alle mogelijke talen dien ze kennen of niet kennen op zij en klinkt het in hun moedertaal: „Mamachi — Mamachi — yuda mi — mi ta muri!

In de tweede plaats noem ik het een beetje verwaand als men zich zoo minachtend over zijn eigen taal uitlaat.

Zoo komt het wel eens voor, dat een boerenjongen, die een tijdlang het stadsleven gezien heeft en daaraan gewend is, met een zekere minachting zijn neus optrekt voor zijn boerenomgeving, waar hij opgegroeid is

En zoo komt het ook hier wel voor dat een „kind van Curaçao" dat een of twee jaar in Amerika geweest is, en dan terugkomt het Papiamentu niet goed meer kent, hij spreekt het met Amerikaansch accent of een beetje moeilijk. Zoo iemand noemt men hier heel eigenaardig: „un Americanu di awa dushi."

Wanneer ik hier een definitie van „taal" geef, dan doe ik dat niet, omdat de menschen, die dit lezen zullen het niet weten, of dat dit de ware definitie is, maar alleen, omdat ik sprekende over „taal" — dit niet achterwege kan laten.

Men zou kunnen zeggen:

Wanneer een zekere groep van menschen (50.000 of 500.000 — de hoeveelheid doet er niet toe) hun gedachten en gevoelens in bepaalde gearticuleerde klanken, die voor dezelfde dingen op dezelfde wijze altijd wederkeeren, aan menschen van dezelfde groep, kunnen mededeelen, omdat hun ooren op die klanken op dezelfde wijze reageeren, als degene, die ze uitspreekt, veronderstelt, en dat menschen, die niet tot die groep behooren, niet dan na veel oefening die zelfde faculteit verkrijgen — dan kan men zeggen, dat deze menschen een „taal" spreken. De ontwikkeling-schrijfwijze — haar poëzie of proza — komt niet in bespreking.

Deze definitie, die waarschijnlijk nog wel wat korter en duidelijker kan gegeven worden, maar voor 't doel hier is ze voldoende, leidt ons vanzelf tot de definitie van 't begrip „dialect."

Men zou het bijna niet gelooven, welk een verwardheid er bij veel menschen, die betrekkelijk toch goed ontwikkeld zijn — zoowel hier als elders, bestaat, ten opzichte van het woord „dialect" of zooals men hier gewoonlijk gebruikt „patois" met accent op de eerste lettergreep — evenals soirée.

Van de verschillende beteekenissen, die het woord „dialect" heeft — en 't werkwoord „dialegein" waarvan het afgeleid is, is voor ons begrip „dialect" misschien dit wel de beste n. l. wijze van spreken of wijze van *uitspreken*.

Elk land, waar de taal voor een zekere groep de leidende of hoofdtaal geworden is — zooals in Duitschland 't Hoogduitsch — in Nederland het Hollandsch, in Spanje 't Castiliaansch, heeft een legio dialecten die allen min of meer van de hoofdtaal afwijken. Echter niet in dien zin, dat dialecten een vervorming of verwording zijn van de hoofdtaal — neen, de dialecten zijn altijd ouder en de hoofdtaal is de jongere formatie, in zekeren zin, de verfijning van de dialecten.

Vandaar dat de dialecten van Nederland bijv. meer overeenkomst hebben met Duitsch of Engelsch dan 't Hollandsch zelf. In oude tijden stonden die talen dichter bij elkaar. Zoolang nu in zeker land in een zeker gedeelte daarvan een taal gesproken wordt afwijkend van de hoofdtaal, doch het verschil niet zoo groot is of iemand, die de hoofdtaal spreekt, kan, zonder vooraf het bestudeerd te hebben vrijwel den man verstaan, die de afwijkende taal spreekt en omgekeerd, de man, die de afwijkende taal spreekt, den man, die de hoofdtaal spreekt, dan heeft men een dialect."

't Groote verschil zit hem hoofdzakelijk in de „wijze van uitspreken."

Wijkt nu dit dialect zoover van de hoofdtaal af, niet alleen door wijze van uitspreken, maar ook andere dingen, dat de man, die de hoofdtaal spreekt, den anderen die het dialect spreekt, niet meer, zonder voorafgaande studie en praktijk, kan verstaan, dan heeft het dialect opgehouden een dialect te zijn en is een taal op zich zelf.

De trap van ontwikkeling doet weer niets ter zake.

In Nederland o. a. heeft men veel dialecten waarvan sommige voor een Hollander moeilijk zijn te verstaan, maar met eenige inspanning kan hij het toch.

En ook een boer uit Groningen of Limburg die 't Hollandsch nooit bepaald geleerd heeft, komt in Amsterdam, Haarlem of 's Gravenhage heel goed terecht

Met 't Friesch is 't evenwel anders. Friesch heeft in zekeren zin opgehouden een dialect te zijn en is even als 't Hollandsch een taal.

Ik was eens in 't Noorden van Friesland in een hotel, waar boeren en boerinnen in hun taal met elkaar aan 't praten waren en hoe ik mijn best ook deed, ik kon hen met geen mogelijkheid verstaan. En als zij nooit geen Hollandsch geleerd of gehoord hadden, dan zouden ze mij ook niet hebben verstaan.

Vandaar spreekt men ook zonder overdrijving van de Friesche taal en letterkunde.

Een heel duidelijk voorbeeld, waar dialect heeft opgehouden een dialect te zijn en taal is geworden — is Portugeesch ten opzichte van het Spaansch.

Van eenzelfden oorsprong n. l. Latijn, hebben zij zich langzamerhand van elkander verwijderd en elk zich zelfstandig ontwikkeld. Beide kunnen elkander, zonder voorafgaande studie en omgang, niet meer verstaan. En hoewel nu 't Spaansch waarschijnlijk boven 't Portugeesch staat, is en blijft 't Portugeesch even goed een taal als het Spaansch.

Na dezen omweg komen wij tot het Papiamentu terug.

Wordt vervolgd.

Dr. G. J. Eybers.

Berichten uit de Kolonie.

Kerkelijke berichten.

Met de *Savoia* is gisteren hier aangekomen de Hoogwaardige Heer Dom Mayeul de Caigny, Benedictijner Abt van Mount St. Benedict te Tunapuna op Trinidad. Zijne Hoogwaardigheid is op reis naar Colon om aldaar een nieuwe stichting voor te bereiden.

Zooals men weet, zijn de Paters Benedictijnen drie jaar geleden op Trinidad gekomen, waar zij een landbouw en ambachtsschool openden en een missie begonnen voor de 140,000 Koelies.

De vestiging op Trinidad moest tevens dienen als toevluchtsoord bij eventueele revolutie in Brazilië, waar de Benedictijnen groote kloosters bezitten.

Boekenschouw.

Daar staat nog een leelijke oude schuld te kraaien.

Als bij toeval diepten we dezer dagen uit een stapel kranten een boekje op, dat ons ter recensie was toegezonden door de firma C. L. van Langenhuyzen te Amsterdam.

Het was de *Geschiedenis der Openbaring van het Oude Testament.*

Deze Geschiedenis is bedoeld als handboek voor het onderricht in de Bijbelsche Geschiedenis voor R. K. Kweek-en Normaalscholen, Hoogere Burgerscholen, Gymnasia en Seminaria.

De schrijver is de Weleerw. Heer W. van den Hengel, rector der Sint-Ludgeruskweekschool te Hilversum.

Het boekje kost ingenaaid f 1 00 ingebonden f 1.40.

Van hoeveel nut deze meer wetenschappelijk en overzichtelijk geschreven geschiedenis wezen zal voor meer uitgebreid en hooger onderwijs blijke uit § 3 *Het zes-dagenwerk en de Wetenschap.* We schrijven er een bladzijde uit over:

1. Vooral na de wetenschappelijke ontdekkingen der laatste jaren is de vraag meer op den voorgrond gedrongen: *welk is het karakter van het verhaal, dat Genesis ons doet over de wording van het heelal?*

2. Voorop plaatsen we eenige besluiten, die de Bijbelcommissie heeft uitgevaardigd, om leiding te geven aan het wetenschappelijk onderzoek van de eerste hoofdstukken van Genesis

Men mag niet leeren, dat de drie

a. eerste hoofdstukken van Genesis niet de verhalen bevatten van werkelijk gebeurde dingen, verhalen namelijk, beantwoordend aan de objectieve werkelijkheid en historische waarheid.

Men mag dus niet leeren, dat deze verhalen zijn, ofwel sprookjes, ontleend aan de mythologieën en cosmogenieën van de oude volkeren en door den gewijden schrijver van alle polytheïstische dwalingen gezuiverd en op de monotheïstische leer aangepast;

ofwel allegorieën en zinnebeelden, van den grondslag der objectieve werkelijkheid ontdaan en slechts voorgesteld, om onder den schijn van historie godsdienstige en wijsgeerige waarheden beter ingang te doen vinden;

ofwel legenden, gedeeltelijk historisch waar, gedeeltelijk verzonnen en met een zekere vrijheid samengesteld tot onderrichting en stichting van geest en hart.

b. Men mag de letterlijken historischen zin niet in twijfel trekken met name, waar het gaat over feiten, in dezelfde hoofdstukken verhaald, die de grondslagen van den christelijken godsdienst raken, als daar zijn o. a:

de schepping van het heelal door God in het begin van den tijd voltrokken;

de afzonderlijke schepping van den mensch;

de vorming van de eerste vrouw uit den eersten man;

de eenheid van het menschelijk geslacht;

het oorspronkelijk geluk van de eerste ouders in staat van rechtvaardigheid, volkomenheid en onsterfelijkheid;

een gebod door God aan den mensch gegeven, om zijn gehoorzaamheid te beproeven;

de overtreding van het goddelijk gebod, op aanraden van den duivel onder de gedaante van een slang;

de verwerping van onze eerste ouders uit den staat van oorspronkelijke onschuld;

de belofte van een toekomstigen Verlosser.

c. Daar het bij het schrijven van het eerste hoofdstuk van Genesis niet in de bedoeling lag van den gewijden schrijver, om de innerlijke samenstelling van de zichtbare dingen en de volledige opvolging der schepping op wetenschappelijke wijze te leeren, maar daar hij liever zijn volk wilde bijbrengen een populaire kennis, overeenkomend met de toenmalige opvattingen en aangepast aan den zin en het bevattingsvermogen der menschen, is het niet noodig, bij de verklaring daarvan nauwgezet en altijd de taal der wetenschap te willen terugvinden.

d. Het woord yom=dag in het eerste hoofdstuk van Genesis mag naar verkiezing in den eigenlijken zin als dag of in den oneigenlijken zin als onbepaalde tijdruimte worden weergegeven en hieromtrent staat onder de bijbelverklaarders de meeningenstrijd vrij."

Onze aanhaling was lang, maar noodig om het boek te leeren kennen. Men ziet het, het is een beknopte handleiding voor hooger onderwijs. De leeraar moet zelf den volledigen tekst der bijbelcommissie er bij voegen en verklaren.

Eerst als de leerling duidelijk weet, wat onomstootelijk vaststaat krachtens Goddelijke Openbaring kan hij beginnen met het woord te geven aan de meer of minder wetenschappelijke veronderstellingen der menschelijke uitlegkunde.

San Francisco.

Eenige Curaçaoënaars hebben de tentoonstelling te San Francisco bezocht en zijn vol lof over de Curaçaosche inzending. Onze afdeeling maakt in het mooie Nederlandsche paviljoen een heel goed figuur. Wat meer is, er werd opgemerkt, dat zeer veel bezoekers met de grootste belangstelling de monsters van zout, aloë, dividivi, en oranjeschillen in fluike stopflesschen tentoongesteld bezichtigden, maar vooral kon men niet uitgekeken komen aan de Curaçaosche hoeden. De Heer H. J. Cohen Henriquez zal bepaald voldoening smaken van de vele moeiten, welke hij zich gegeven heeft voor deze tentoonstelling. De Curaçaosche strohoed is stellig overal als mooi, degelijk en goed bekend geworden.

Ook waren er ± 1000 foto's van Soublette & Fils waarop vooral de haven sterk aantrok.

Het groote Diorama van de Curaçaosche haven maakt een beetje zonderlingen indruk en schijnt geteekend naar een oude prent van een eeuw geleden. Maar de groote bedrijvigheid komt er goed op uit.

Curaçao Kolenstation.

De Firma S. E. L. Maduro & Sons heeft een prachtig reclame-boekje uitgegeven van haar kolenstation. Het ons vereerde exemplaar wordt in dank aanvaard.

Dit boekje bevat een levendige voorstelling van ons havenbedrijf op zijn drukst en zal een zeer gunstigen indruk achterlaten bij allen die het doorbladeren.

Achter in het boekje werd een kaart gevoegd van Noord en Zuid Amerika, Afrika en Europa, met Curaçao als middelpunt van het wereldverkeer. Uit onze haven stippelde de lijnen naar alle groote havens in de oude en nieuwe wereld, terwijl overal de afstand naar Curaçao wordt aangegeven.

Wij hopen, dat een dergelijk kaartje ook voor zal komen in het reclame boekje van het Vreemdelingenverkeer.

El Imparcial.

Met vreugde begroeten wij het hoofdartikel van Dinsdag ll. *Las Industrias, El Imparcial* kan er vast op

Burgerlijke stand.

Opgaaf van het aantal geboorten, sterfgevallen en huwelijken, welke hebben plaats gehad gedurende de maand Augustus 1915

	Geboorten.				Overleden		Aangegeven.	
	M. gesl.	Vr. gesl.	in echt	b. echt	M. gesl.	Vr. gesl.	Levenl	Huwel.
Stadsdistrict	12	9	12	9	17	10	4	5
2e. district	9	2	3	8	3	2	1	2
3e. district	2	4	1	5	1	3	0	2
4e. district	0	0	0	0	1	0	0	1
5e district	7	7	8	6	3	3	0	3
Totaal:	30	22	24	28	25	18	5	13

Tegen 52 geboorten staan 43 sterfgevallen plus 5 levenloos aangegevenen. Dus zijn we weer vooruitgaande.

In het stadsdistrict kwamen echter 21 geboorten voor bij 27 sterfgevallen. Daar is de toestand nog niet normaal.

---

rekenen, dat wij trouw zullen staan aan zijne zijde, zoo dikwijls hij een lans breekt voor invoering van nieuwe nijverheid, of ontwikkeling van reeds bestaande!

In zijn blad van gisteren heeft de geachte Collega ook iets geschreven naar aanleiding van een bericht uit *The Tampa Morning Tribune* door *El Heraldo* alhier bekend gemaakt.

De Collega stelt zich niet te vreden met het valsche daarvan te weerspreken, maar gaat ook van de veronderstelling uit, dat Mgr. VUYLSTEKE werkelijk dat bericht in de wereld heeft gezonden.

Op welken grond kan *El Imparcial* nu zoo iets meenen?

Volgens dat bericht zouden er op het *eiland* Curaçao 65000 menschen wonen.

Te weten: 50.000 negers, 15.000 Indianen!! en 3000 Hollanders. Maar dat maakt te samen 68 000!!!

En al die 68000 zouden het grootste gebrek lijden, ja, sterven van honger!

Dat bericht is zoo absurd op zich zelve, dat een ieder onmiddellijk zal verklaren, zooiets kan Mgr. VUYLSTEKE onmogelijk gezegd hebben.

Waarom erdan over gesproken als of het een ernstig bericht ware, dat eenig geloof verdient?

Phosphaat.

Ziezoo, de gang zit er in!

23 Sept. vertrok van hier de *Trompenberg*.

25 Sept. de *Heelsum*.

2 Oct. de *Lizzie*.

Dat zijn er al 14 van 't jaar.

Hoog Bezoek.

De Gouverneur heeft, vergezeld van zijn militairen adjudant, op den 29sten September jl. een bezoek gebracht aan de Hendrik-school.

Spaar- en Beleenbank.

In de gewone jaarlijksche algemeene vergadering van de Spaar- en Beleenbank van Curaçao op 28 dezer gehouden, werden de balans en de winst- en verliesrekening over het huishoudelijk jaar 1 Juli 1914 — 30 Juni 1915 goedgekeurd en het dividend bepaald op f 20.— per aandeel vastgesteld.

Herkozen werden de voorzitter, de heer A. Jesurun, en de bestuursleden, de heeren J. C. B. Forbes, E. M. Penso, R. S. de Lannoy, J. Sutherland, C. G. de Haseth Cz. en S. E. L. Maduro, ter wijl in de plaats van de heeren R. J. Roijer en B. Senior, die niet in aanmerking wenschten te komen voor een herkiezing tot bestuurslid, gekozen werden de heeren C. S. Gorsira en A. G. Statius Muller.

Muziekuitvoering.

PROGRAMMA.

1. Verbands Grus Marsch Hartmann.
2. Nabuchodonosor Ouverture Verdi.
3. Si tu Savais! Valse 1 uitv. Penauille.
4. Fantaisie sur Favorite Donizetti
5. Mit Herz und Hand fürs Vaterland Marsch Herold.
6. Fantaisie sur l'Etoile du Nord 1 uitv. Meyerbeer.
7. Verlornes Glück Nocturno Eilenberg.
8. La Ratonera Danza 1 uitv. J. Boskaljon.

Zondagavond om 7.30 uur Overzijde

Hr. Ms. Kortenaer.

De vele vrienden van Kolonel L. VAN DER WAL zullen met genoegen vernemen, dat ZHEG. Vrijdag 8 October a. s. weder in hun midden zal zijn.

Hr. Ms. *Kortenaer* is 6 September uit Nederland vertrokken, moest 16 September aankomen voor Funchal (Madeira) om 2 dagen later vandaar weer verder te reizen naar St. Vincent. Berekend werd, dat de oorlogsbodem aldaar 23 Sept. zou arriveeren, den volgenden dag door reizen naar Sta Lucia, 4 October daar aankomen en 5 Oct. vandaar wegstoomen naar Curaçao.

Reeds van te voren roepen wij Commandant en officieren, alsmede allen schepelingen een hartelijk welkom toe.

Posterij.

De Adm. v. Fin. maakt bekend, dat een mail uit Nederland vermist wordt en vermoedelijk verloren is geraakt bij het vergaan der *Hesperian*

Draadlooze.

Sinds geruimen tijd wordt de electrische kracht ten behoeve van het station voor draadlooze telegrafie betrokken van de centrale en zulks doordat de windmolen wegens het kalme weer niet gebruikt kon worden.

De benzinemotor werd voor het doel onbruikbaar, waardoor men genoodzaakt werd, de dynamo van dezen motor in verbinding te stellen met de electrische centrale. Een en ander was zeer kostbaar voor het Gouvernement, hetgeen de Monteur H. Kluiver deed besluiten, een voorstel in te dienen tot den aankoop van een flinken Kromhoutmotor van 16 P.K.

Dezer dagen werd deze motor ontvangen en in werking gesteld door genoemden monteur, die zich op buitengewone wijze van zijn taak heeft gekweten. Nu behoeven we niet meer bevreesd te zijn voor eventueele defecten en onkosten betreffende het laden der batterij, aangezien het Gouvernement op 't oogenblik voor zien is van twee laadmiddelen, n.l. het minstkostbare, den windmolen, en den Kromhoutmotor.

Posterijen.

Lijst van onafgehaalde en onbestelbaar bevonden brieven

Hotel Bolivar, Ursulita Conquete, Lucrecia de Mulchay, Alejandro D. C. Gomez, Virginia Steba [2], F. Forman, Maria Guadeloupe, Nicolina La Cruz, Djan Laurens, H. J. Veger, B v. Everdingen. Een briefkaart zonder adres.

Marktbericht van den Curaçaoschen Handelsbond.

Van 1 Oct. 1915.

AARDNOTEN (Pindas) per KG.		—
ZOUT per vat van 180 K.G.	f	0.80
DIVIDIVI per K,G.	„	0.05½
ORANJESCHILLEN per KG. 1st kw.	„	0.60
id. per KG. 2e kw.	„	0.40
HUIDEN per K.G.	„	0.70
GEITENVELLEN per K.G.	„	0.80
WOL per K.G.	„	0,13
CHA PENVELLEN per stuk	„	0.50
BEENDEREN per K.G.	„	0.02
RECINUS-ZAAD per K.G.	„	0.05
STROOHOEDEN (hippijapa).		
Kwaliteit No, 1 per dozijn	„	3,25
„ „ 1 (gebleekt) „ „	„	3.37½
„ „ 2 „ „	„	5.
„ „ 3 „ „	„	—
„ „ 3 „ „	„	—
„ „ 4 „ „	„	6.25
„ „ 5 „ „ OLA	„	—.
„ „ 6 „ „	„	8
„ „ 7 „ „	„	9
„ „ 8 „ „ OLA	„	
„ „ 9 „ „	„	12.50
„ „ 10 „ „ OLA	„	
„ „ 11 „ „	„	
„ „ 12 „ „ OLA	„	
„ „ 13 „ „	„	
„ „ 14 „ „ OLA	„	
„ „ 15 „ „	„	
„ 1 van 25 c.M. of minder	f.	

Ratten.

Gedurende de laatste 8 dagen werden in het fiscalaat aangebracht en door middel van petroleum verdelgd

24 ratten.

Buitenland.

Aan de bespreking van den oorlog in zijn tegenwoordige phase en in zijne oorzaken werd 18 Aug. ll. in den Duitschen Rijksdag

een belangrijke rede van den rijkskanselier Von Bettmann Hollweg

gewijd. En de groote zaal van het monumentale gebouw met de vergulde koepels op de „Königsplatz" te Berlijn daverde gedurende die rede herhaaldelijk van de toejuichingen der volksvertegenwoordigers.

De rijkskanselier begon met erop te wijzen dat sinds de laatste zitting wederom grootsche gebeurtenissen hebben plaats gehad.

„Alle met doodsverachting en met geweldigen inzet van menschenlevens ondernomen pogingen van de Franschen, om ons Westfront te doorbreken, mislukten door het taaie uithoudingsvermogen van onze dap pere troepen! Italië, dat het zoo vurig begeerde vreemde goed gemakkelijk dacht te kunnen veroveren, werd tot dusverre schitterend af geslagen, niettegenstaande de numerieke overmacht en de meedoogenlooze opoffering van menschenlevens. Onwrikbaar houdt het Turksche leger stand aan de Dardanellen. Waar wij tot het offensief overgingen, versloegen wij den vijand en wierpen hem terug. Wij bevrijdden met de verbonden troepen bijna geheel Galicië, Polen, Lithauen en Koerland van de Russen. Iwangorod, Warschau, Kowno vielen. Ver in 's vijands land vormen onze linies overal een stevigen muur; sterke legers hebben wij ter beschikking om nieuwe slagen toe te brengen. Fier en zonder vrees, vertrouwend op onze dappere troepen, kunnen wij de toekomst tegemoet zien."

De rijkskanselier kwam na dit algemeen exposé, waarvan bijna elke volzin gejuich ontlokte, tot het spreken van dankwoorden aan het adres— in het bijzonder — van Nederland en van Z. H. den Paus.

„Te midden van de oorlogsverschrikkingen, zeide hij, gedenken wij dankbaar de krachtdadige menschenliefde, welke de naburige neutrale staten betoonden bij den terugkeer van burgers uit het vijandelijke buitenland en bij de uitwisseling van krijgsgevangenen. (Toejuichingen.) Nederland wijdde reeds ten tweeden male aan uit Engeland terugkeerende zwaargewonden offer- en hulpvaardig de noodige zorg. (Toejuichingen.) Ik breng dat volk den innigen dank van de Duitsche natie. (Toejuichingen). Ik voeg daarbij een woord van bizonderen dank voor den Paus! (Toejuichingen) die het denkbeeld van de uitwisseling van gevangenen en zoovele werken van menschenliefde gedurende den oorlog voortdurend steunde en zich bijzonder verdienstelijk heeft gemaakt bij de verwezenlijking ervan.

En nu begon de philippica tegen de vijanden: Frankrijk, Rusland — vooral Engeland!

„Wij zouden in het eerste oorlogsjaar overwonnen hebben, riep de rijkskanselier uit, omdat wij dezen oorlog sinds lang boosaardig hadden voorbereid, terwijl zij in onschuldige liefde voor den vrede niet gereed waren voor den strijd. Gij herinnert u de oorlogzuchtige artikelen, welke de Russische minister van oorlog in het voorjaar van 1914 liet publiceeren, waarin hulde werd gebracht aan de volkomen gereedheid van het Russische leger; gij herinnert u de herhaalde uittartende taal van Frankrijk in de laatste jaren; gij weet, dat Frankrijk, zoo dikwijls het Rusland's behoefte aan geld bevredigde, als voorwaarde stelde, dat steeds het grootste gedeelte van de leening voor de oorlogsuitrusting zou worden gebruikt. Sir Edward Grey zeide op 3 Aug. in het Engelsche parlement: „Wij, met onze machtige vloot, zullen, wanneer wij aan den oorlog deelnemen, slechts weinig meer doen dan wanneer wij er buiten blijven."

„Wie met zulk een ellendig-zakelijke nuchterheid aan den vooravond van zijn eigen oorlogsverklaring spreekt; wie daarnaar ook de politiek van zijn vrienden leidt, die kan dat slechts doen, wanneer hij weet, dat hij en zijn bondgenooten gereed zijn. De fabel, dat Engeland slechts ter wille van België aan den oorlog deelnam, heeft Engeland intusschen zelf opgegeven — zij was niet tehandhaven. Of de kleinere volkeren thans nog gelooven, dat Engeland en zijn bondgenooten oorlog voeren ter bescherming van hen, van vrijheid en beschaving?

„De neutrale handel ter zee is door Engeland aan banden gelegd, zooveel het zulks vermocht. Voor Duitschland bestemde waren mogen ook op neutrale schepen niet meer vervoerd worden. Neutrale schepen worden gedwongen in volle zee Engelsche militairen aan boord te nemen en hun bevelen op te volgen.

Engeland bezet zonder omslag Grieksche eilanden, omdat dit zijn militaire operaties bevordert. Met zijn bongenooten wil het 't neutrale Griekenland dwingen tot gebiedsafstand, ten einde Bulgarije aan zijn zijde te krijgen.

„In Polen verwoest het met de geallieerden voor de vrijheid der volkeren strijdende Rusland vóór den terugtocht van zijn legers, het gansche land; dorpen worden in de asch gelegd; de oogst wordt vernield, de Joodsche en Christelijke bevolking naar onbewoonde oorden gezonden. Zij versmachten daarbij in de poelen van de Russische wegen en in de verzegelde goederenwagens zonder vensters. Zóó ziet de vrijheid en de beschaving eruit, waarvoor onze tegenstanders strijden.

„Bij zijn verzekeringen de beschermer te zijn van de kleinere staten, rekent Engeland op een zeer slecht geheugen van de wereld." De rijkskanselier herinnerde aan Engeland's houding tegenover de Boerenrepublieken, tegenover Egypte en Perzië en zeide: Wie zulk een politiek voert, heeft niet het recht om een land, dat 44 jaar den Europeeschen vrede verzekerde, dat, terwijl bijna alle andere mogendheden oorlog voerden en landen veroverden, slechts voor vreedzame ontwikkeling leefde, oorlogzuchtigheid en landhonger te verwijten; dat is, zei de rijkskanselier onder stormachtige toejuichingen, huichelarij. Een onwraakbaar getuigenis voor de bedoelingen van de Engelsche politiek, voor het ontstaan van den oorlog, noemde spreker de bekende rapporten van de Belgische gezanten, welke rapporten te Londen, Parijs en Petersburg, zooveel mogelijk doodgeswegen worden. Want het betreft hier de insluitingspolitiek van Engeland.

Was — en nu kwam de rijkskanselier onwillekeurig zijn eigen persoon ter sprake brengen — de Duitsche politiek over deze aangelegenheden niet ingelicht, of sloot zij opzettelijk de oogen ervoor, terwijl ze maar steeds naar een vergelijk zocht?

Noch het een noch het ander deed zij.

„Er zijn kringen, welke mij politieke kortzichtigheid verwijten, omdat ik steeds weder beproefde den weg te banen tot overeenstemming met Engeland. „Ik dank God, dat ik het deed. Het is duidelijk, dat deze menschenmoordende wereldbrand had kunnen worden voorkomen, wanneer een oprechte op vrede gerichte overeenstemming met Engeland tot stand ware gekomen. Wie in Europa had dan nog oorlog willen maken? Mocht ik met zulk een doel voor oogen den arbeid afwijzen, omdat deze mogelijk was en steeds opnieuw vruchteloos bleek? Waar het gaat om het hoogste, geldt voor mij: Bij God is niets onmogelijk. Ik wil liever in den strijd vallen, dan hem uit den weg zijn gegaan. Koning Edward zag in de persoonlijke bevordering van de Engelsche insluitingspolitiek tegenover Duitschland zijn hoofdzaak. Na zijn daad hoopte ik, dat de door ons reeds in 1909 ingeleide onderhandelingen om tot overeenstemming te komen, beter zouden vlotten."

En nu begon de rijkskanselier een zeer belangrijk stuk politieke en diplomatieke historie uit de laatste jaren op te halen. Hij gewaagde van de bekende vredesmissie van lord Haldane in het voorjaar van 1912.

„Haldane verzekerde mij, dat de Engelsche regeering met den oprechten wensch naar toenadering vervuld was. Hij was ongerust over de toen verwacht wordende Duitsche vlootwet. Ik vroeg hem of hem een openlijke schikking met ons, waardoor niet alleen een Duitsch-Engelsche oorlog, maar elke Europeesche oorlog onmogelijk zou worden, niet méér waard was dan een paar Duitsche dreadnoughts meer of minder.

Haldane scheen daarvoor wel iets te voelen; vroeg mij echter of wij, wanneer wij den rug tegen Engeland gedekt hadden, niet Frankrijk op het lijf zouden vallen en het vernietigen.

Ik antwoordde, dat de vredespolitiek, welke Duitschland ruim 40 jaar gevoerd had, one eigenlijk voor zulk een vraag moest vrijwaren.

Wij hadden, indien wij rooversplannen koesterden, de schoonste gelegenheid gehad tijdens den Boerenoorlog en den Russisch-Japanschen oorlog om onze oorlogszuchtigheid te toonen. Duitschland wenschte oprecht in vrede met Frankrijk te leven en zou evenmin Frankrijk aanvallen als eenig ander land.

Na Haldane's vertrek werden de onderhandelingen voortgezet.

Doch alle toenaderingspogingen van Duitschland mislukten, stuitten af op Engeland's wantrouw en ofwel, zooals minister Grey zich uitdrukte, op de vrees van Engeland om de bestaande vriendschap met andere mogendheden in gevaar te brengen. Dat beteekende voor Duitschland het einde der besprekingen. Wat Asquith op 2 October 1914 te Cardiff beweerde, dat n.l. de Duitsche staatslieden eischten, dat Engeland zich absoluut tot neutraliteit zou verplichten ingeval Duitschland in een oorlog werd gewikkeld, was een verdraaiing der feiten.

„Ongetwijfeld hadden wij in het begin onvoorwaardelijke neutraliteit geëischt; in den loop der onderhandelingen echter hadden wij onzen eisch beperkt tot het geval, dat Duitschland een oorlog werd opgedrongen. Dat vertelde hij zijn toehoorders niet.

„Ik acht mij gerechtigd te zeggen, dat hij daarmede de openbare mee

ning in Engeland op onverantwoordelijke wijze misleidde.

„Het is mij onbegrijpelijk, hoe Asquith den gang van zaken, dien hij nauwkeurig kent, zoo onjuist kon voorstellen, om daaruit besluiten te trekken, die volkomen in strijd zijn met de waarheid.

„Nadat wij met de volle wetenschap van de aan Duitschland vijandige richting van de Engelsche politiek met het grootste geduld tot aan de uiterste grenzen van tegemoetkoming gegaan zijn, zouden wij door een ongehoorde verdraaiing van de feiten voor aller oogen aan de kaak gesteld worden. Mocht het onzen vijanden gelukken ook het vaststellen van deze feiten in het wapengekletter van dezen menschen-onwaardigen oorlog tusschen tegen elkaar opgejaagde volkeren te doen verdwijnen, zoo zal de tijd komen, dat de geschiedenis haar oordeel zal vellen.

Toenmaals was het oogenblik aangebroken, waarop Engeland en Duitschland door oprechte toenadering den wereldvrede hadden kunnen verzekeren. Wij waren bereid: Engeland weigerde. Aan die schuld ontkomt het nimmer meer.

Spoedig daarop wisselden sir Edward Grey en de Fransche ambassadeur te Londen, Cambon, de bekende brieven, welke uitliepen op een Fransch-Engelsch defensief verbond, hetwelk intusschen door daarnaast getroffen regelingen van de wederzijdsche generale staven en admiraliteiten feitelijk een offensief verbond werd. Ook dit feit maakte de Engelsche regeering niet bekend. Eerst toen geen terugweg meer mogelijk was, deelde zij het op 3 Aug. 1914 aan het volk mede. Tot dat tijdstip hadden de Engelsche ministers in het parlement steeds verklaard, dat Engeland zich voor het geval van een Europeesch conflict volkomen alle vrijheid voorbehield.

„Dezelfde taktiek volgde Engeland bij zijn in het voorjaar van 1914 begonnen marineonderhandelingen met Rusland, toen een marineovereenkomst werd ingeleid, waarvan de Russische admiraliteit hoopte om met behulp van Engelsche schepen onze provincie Pommeren de weldaden van een Russische invasie deelachtig te doen maken.

„Zoo was de ring der Entente met immer duidelijker uitgesproken anti-Duitsche bedoeling steeds vaster aaneengesloten.

„Wij waren gedwongen den toestand te beantwoorden met de militaire wetsontwerpen van 1918."

Ook ten aanzien van Rusland trachtte ik vriendschappelijke verhoudingen te bevorderen, overtuigd als ik was, dat daardoor de algemeene spanning zou verminderd worden. En inderdaad — ik herinner aan de Potsdammer overeenkomst — de wederzijdsche verhouding was correct en berustte op vertrouwen. En toch werd de algemeene toestand niet verbeterd daar de revanchegeest van Frankrijk en de oorlogszuchtige al-slavistische uitbreidingszucht in Rusland door de Engelsche politiek van het machts-evenwicht voortdurend werd aangehitst.

Zoo kwam de zomer van 1914.

Onlangs werd in Engeland beweerd, dat, wanneer ik op het voorstel van sir Edward Grey ware ingegaan om deel te nemen aan een conferentie tot regeling van het Russich-Oostenrijksch geschil, de oorlog had voorkomen kunnen worden. Dit voorstel werd hier 27 Juli door den ambassadeur gedaan. In het onderhoud met Goschen, waarin de minister van buitenlandsche zaken den voorgestelden weg ondoelmatig noemde, deelde hij Goschen mede, dat, volgens zijn inlichtingen uit Rusland, Savonof een rechtstreeksche gedachtenwisseling met Berchtold wenschte en dat een rechtstreeksche bespreking tusschen Petersburg en Weenen tot een bevredigend resultaat zou kunnen leiden. Het was dus het beste, den afloop van die bespreking af te wachten.

Sir Edward Goschen berichtte dit naar Londen, waarop sir Edward Grey antwoordde, dat dit inderdaad de beste methode was. Grey sloot zich destijds bij de Duitsche zienswijze aan en trok nadrukkelijk zijn voorstel tot het houden eener conferentie in. Intusschen zetten wij onze bemiddeling-actie in het bijzonder te Weenen voort, in een vorm, die tot het uiterste ging van wat met onze bondgenootschappelijke verhouding vereenigbaar was.

Op 29 Juli deelde de Duitsche gezant te Petersburg mede, dat Sasonof hem had verklaard, dat het kabinet te Weenen directe besprekingen categorisch afgewend had. Er bleef dus niets anders over, dan op Grey's voorstel tot het houden eener conferentie van de vier mogendheden terug te komen. Doch aangezien de regeering te Weenen zich intusschen tot een directe gedachtenwisseling met Petersburg bereid had verklaard, was het duidelijk, dat er een misverstand heerschte.

Daarom seinde ik naar Weenen aan Tschirschky, dat wij van Oostenrijk-Hongarije niet konden verwachten, dat het met Servië, waarmede het op voet van oorlog stond, zou onderhandelen, doch dat het een groote fout zou zijn, iedere gedachtenwisseling met Petersburg te weigeren. Wij waren weliswaar bereid, onze plichten als bondgenoot te vervullen, maar moesten weigeren ons door Oostenrijk-Hongarije, door het niet letten op onze raadgevingen, in den wereldbrand te laten trekken. Tschirschky antwoordde hierop, dat Berchtold opmerkte, dat er werkelijk een misverstand heerschte, en wel aan de zijde van Rusland.

De Oostenrijksche gezant te Petersburg had dadelijk eene opdracht in dien geest ontvangen. Toen in Engeland kort voor den oorlog de opgewondenheid steeg en men ernstig twijfelde aan onze bemoeiïngen voor den vrede, maakte ik deze gebeurtenis in de Engelsche pers bekend.

Nu wordt daar achteraf geïnsinueerd, dat de bedoelde gebeurtenissen in het geheel niet hebben plaats gegrepen en dat de instructie aan Tschirschky een verzinsel is, om de openbare meening op een dwaalspoor te brengen. Gij zult met mij toestemmen, dat deze verdachtmaking geen antwoord waard is. Toen het genoemde misverstand was opgehelderd, hadden de bespreking tusschen Petersburg en Weenen plaats, totdat die ten slotte door de mobilisatie van het Russische leger onderbroken werden. Ik herhaal: wij verhaastten directe besprekingen tusschen Petersburg en Weenen met den grootsten nadruk en met goed gevolg. De bewering, dat wij de Engelsche voorstellen tot het houden eener conferentie hebben geweigerd en daardoor aan den oorlog schuldig zijn, is een van die lasteringen, waarachter onze tegenstanders hun eigen schuld verbergen willen.

De oorlog werd slechts door de mobiliseering van Rusland's leger onvermijdelijk. Wij zullen den strijd tegen deze lasteringen even overwinnend voeren als den grooten strijd daarbuiten op de slagvelden. Onze troepen en die van Oostenrijk-Hongarije hebben thans de bij het congres van Weenen vastgestelde Poolsche grenzen in het Oosten bereikt. Op beiden rust de plicht, het land te besturen. Het noodlot dwong eeuwen lang de Duitsche Polen, tegen elkaar te strijden. Doch de herinnering aan deze oude geschillen doet geen afbreuk aan de waardeering voor hartstochtelijke vaderlandsliefde en taaiheid, waarmede het Poolsche volk zijne oude wettelijke liefde voor godsdienstvrijheid onder zwaar lijden tegen het Russendom verdedigde en die ook door het in dezen oorlog geleden onrecht bevestigd werd. Ik hoop, dat onze bezetting van de oostelijke Poolsche grenzen het begin zal zijn van eene ontwikkeling, die alle geschillen tusschen Duitsche Polen uit den weg zal ruimen. Moge het land, van het Russische juk bevrijd, een gelukkige toekomst tegemoet gaan, waarbij het zijn bijzonder nationale leven kan verzorgen en ontwikkelen. Wij zullen het bezette land, bij een zooveel mogelijke samenwerking met de eigen bevolking des lands, op rechtvaardige wijze besturen, de onvermijdelijke moeilijkheden, die de oorlog medebrengt, trachten uit den weg te ruimen en de wonden, die Rusland in het land geslagen heeft, zullen wij trachten te genezen.

Deze oorlog zal, naar mate hij langer duurt, een uit duizend wonden bloedend Europa achter laten. De wereld, die na den vrede ontstaan zal, zal er niet zoo uitzien als onze vijanden droomen. Zij willen het oude Europa, met een machteloos Duitschland, als vazalstaat van het Russische reuzenrijk weer in het leven roepen. Neen, deze geweldige wereldoorlog zal geen voorbijgegane toestanden terugroepen. Een nieuwe toestand moet geschapen worden. Als Europa tot rust wil komen, dan kan dat alleen door een onaantastbaar sterke positie van Duitschland geschieden.

De Engelsche politiek der „balance of power" moet verdwijnen. Zij is, zooals de Engelsche dichter Shaw onlangs zeide, een broeikas voor oorlogen.

Toen onze gezant op 4 Augustus van Grey afscheid nam, zeide deze, dat de tusschen Engeland en Duitschland uitgebroken oorlog hem in staat zou stellen, ons bij het sluiten van den vrede grootere diensten te bewijzen dan door de neutraliteit mogelijk geweest ware! Hij stelde zich reeds achter het verslagen Duitschland de reuzengestalte van een overwinnend Rusland voor. Dan zou een verzwakt Duitschland goed genoeg geweest zijn om als vazal van Engeland te dienen.

Duitschland moet zijn positie zoo uitbouwen, bevestigen en versterken, dat andere mogendheden nooit weer aan een insluitingspolitiek zullen kunnen denken.

Tot ons eigen heil zoowel als tot steun van dat van alle volken, moeten wij de bevrijding van de wereldzee afdwingen, niet om die alleen te beheerschen, zooals Engeland dat wil, maar opdat ze alle volken in gelijke mate dienen kan. Wij willen zijn en blijven de verdedigers der vrijheid van groote en kleine volken. (Levendige toejuichingen).

Niet wij zijn het, die de kleine naties bedreigen. Ik heb hier volstrekt niet alleen de volkeren van Germaansch ras op het oog. De diplomaten van de Entente doen al het mogelijke, om de Balkanvolkeren tot de meening te brengen, dat de overwinning der centrale mogendheden hen in het verderf zou storten, terwijl die der Entente hun daarentegen vrijheid, onafhankelijkheid, uitbreiding van grondgebied en economischen vooruitgang zou verzekeren. Doch ik herinner eraan, dat, slechts weinige jaren geleden, de machthonger van Rusland onder de zinspreuk: „de Balkan voor de Balkanvolkeren" den Balkanbond schiep, dien toen door begunstiging van de Servische contractbreuk tegenover Bulgarije weder is uiteen gevallen. De Duitsch-Oostenrijksche overwinning in Polen zullen de Balkanvolkeren van den Russischen druk bevrijden.

Engeland was een steunpilaar voor de Balkanstaten; als bondgenoot van Rusland kan het nu nog slechts de bedreiger hunner onafhankelijkheid zijn.

Geen ander groot volk heeft in de laatste eeuw zooveel te lijden gehad als het Duitsche en toch kunnen wij dit noodlot liefhebben, dat ons door zulk lijden den prikkel tot zoo geweldige praestaties gaf. Voor het eindelijk vereenigde Rijk was ieder jaar van vrede winst, want zonder oorlog kwamen wij het gelukkigst vooruit. Wij hadden den oorlog niet noodig. Duitschland heeft nooit naar de oppermacht in Europa gestreefd. Zijn eerzucht was, in den vreedzamen wedstrijd met de groote en kleine volkeren vooraan te staan. Deze oorlog heeft getoond, tot welke grootheid wij in staat zijn, als wij gesteund worden door onze eigen zedelijke kracht. De macht die ons de innerlijke kracht gaf, kunnen wij niet anders dan in den zin der vrijheid gebruiken. De volkeren, die door hunne regeeringen tot den oorlog tegen ons zijn opgehitst, haten wij niet, maar sentimentaliteit hebben wij afgelegd. Wij zullen den strijd voortzetten tot die volkeren van de ware schuldigen den vrede eischen, tot de baan vrij wordt voor een nieuw Europa, dat vrij is van Fransche rancune en Russische veroveringszucht en Engelsche voogdijschap."

Aan het eind van de rede klonken stormachtige en langdurige toejuichingen.

BEKENDMAKING.

De verkoop van ZILVEREN GOUDEN en JUWEELEN VOORWERPEN, beleend ter *Spaar- en Beleenbank* van 1en Maart. 1914 t/m 31sten Augustus 1914 onder No. **9691 K,** t/m No. **7622 L,** zal plaats hebben op *Donderdag*, den **7 October** a.s., en volgende Donderdagen

Belanghebbenden worden verzocht den verkoop te voorkomen, door de aanzuivering der verschuldigde interesten.

Curaçao, den 2en Oct. 1915.

De Voorzitter.
A. JESURUN.

HAVEN-NIEUWS.

VAN 25 SEPT. — 9 OCT.

Schip	Kapitein	Aankomst	van	Vertrek	naar
Pr Fr Hendrik	P Koningstein	24 Sept	Amsterdam	25 Sept	New York
Stavangeren	M Lovik	26 „	La Guayra	26 „	Maracaibo
Merida	A Johanson	27 „	Maracaibo	27 „	New-York
Philadelphia	H Hichborn	30 „	New York	1 Oct.	La Guayra
Fauna	C Breman	2 Oct.	New York	3 „	New York
Stavangeren	M Lovik	30 Sept.	Maracaibo	2 „	Maracaibo
Philadelphia	H Hichborn	6 Oct.	La Guayra	6 „	New York
Pr Willem V	P J v d Graaff	6 „	New York	6 „	Amsterdam
Stavangeren	M Lovik	7 „	Maracaibo	7 „	Maracaibo
Zulia	S S Morris	9 „	New York	9 „	Maracaibo
Oranje Nassau	A R Nyboer	9 „	Amsterdam	10 „	New York
Orator	A H Broun	25 Sept	Liverpool	25 Sept	Pto Colombia
Savoia	A A Poggi	1 Oct.	Génova	2 Oct.	Colon
Lizzie	Cronberg	30 Sept	Sta Barbara	1 „	Helsingborg

Schoeners.	Aankomst	van	Schoeners.	Vertrek	naar.
Abeona H	25 Sept.	Pto Rico	*Hirondelle*	25 Sept	Maracaibo
Sirena H	25 „	Pampatar	*Blackwood*	26 „	Barbados
Maracaibo V	26 „	Maracaibo	*Juan Luis H*	28 „	Aruba
Juan Luis H	27 „	Aruba	*Rosa Maria*	28 „	Aruba
Gloria V	28 „	Maracaibo	*Mario H*	29 „	Cartagena
Rosa Maria	28 „	Aruba	*Carolina D*	30 „	Sto Domingo
Perla de Ozama	29 „	Pto Rico	*MariaLeoncita*	30 „	Aruba
Virginia H	29 „	Vela de Coro	*Clara C*	2 Oct.	Rio Hacha
MariaLeoncita	29 „	Aruba	*Maracaibo*	30 „	Maracaibo
			La Oriental	30 „	Maracaibo
			Maria	2 Oct.	Maracaibo
			Perla de Ozama	3 „	Sto Domingo